

Stadsbomen zijn veelal wijkers, boomverzorgers geven ze niet veel meer dan vijftig jaar te leven. Het vakblad voor boomverzorging wil weten wat er door de tijd heen met de stadsbomen op oude foto's is gebeurd: zijn ze gekapt of staan ze er nog? Hoe staan ze erbij? Wat hebben ze meegemaakt aan straatopbrekingen, wijkvernieuwing? En zijn ze wellicht getuige geweest van historische gebeurtenissen? In het eerste artikel binnen deze serie staat de *Fraxinus angustifolia wollstonii* in de Hoefstraat te Tilburg, anno 1962, centraal. Aan het woord is Léon van Haaren (39), Uitvoeringscoördinator boomverzorging van de gemeente Tilburg.

Auteur: Léon van Haaren

Uit de oude doos

Op speurtocht naar de locatie van stadsbomen op oude foto's: hebben zij de tand des tijds doorstaan?

Fraxinus angustifolia 'wollstonii', Hoefstraat te Tilburg, anno 1962...

Van Haaren: "Het toeval treft dat ik in Udenhout geboren en getogen ben, waar bovenstaande boom vandaan is gekomen (boomkwekerij Udenhout). Ik zorg nu tevens voor die boom, die waarschijnlijk tegenover mijn huis is opgekweekt! De historie van de boom kan ik natuurlijk niet in zijn geheel herinneren. Zeker niet omdat ik op het moment van aanplant nog niet eens geboren was. Wel kan ik vanuit gegevens die bij de gemeente Tilburg voorhanden zijn de historie enigszins omschrijven."

"De boom is dus omstreeks 1962 aangeplant. Op dat moment was de gemeente Tilburg nog niet zo'n grote stad als nu. Het was een periode waarin de groenvoorziening hoog op de politieke agenda stond en waarin dus veel geld werd uitgetrokken voor een ruime opzet van wijken. Deze nieuwe ruime opzet van wijken werd destijds buiten de huidige ringbanen ontwikkeld. De boom staat echter in de Hoefstraat, die nog net binnen deze ringbanen is gesitueerd. De huizen van deze wijk, 'Padua' genoemd, waren

dichter op elkaar aangelegd en waren goedkope woningen aan arbeiders die hoofdzakelijk in de textiel werkzaam waren. Er was in deze wijk dus minder ruimte voor groenvoorziening. Toch werd er groenvoorziening aangebracht in de vorm van laanbeplantingen in verharding. Ook de es had hierin zijn plek op de hoek van een drukke straat (Hoefstraat) en is daarbij gedurende de jaren goed beschermd gebleven."

"Dit zou wel eens aan onze lieve heer kunnen liggen, gezien het feit dat de boom schuin tegenover een kerk staat. In de zijgevel van het huis pal achter de boom staat een beschermheiligbeeldje. Misschien is er door de Tilburgers, 'Kruikenzeikers' genoemd, wel het nodige tegen de boom aan geplast na een lange kerkdienst, maar dat blijft natuurlijk speculeren. Het beeldje in de zijgevel van het huis heeft er kennelijk niet alleen voor gezorgd dat het huis overeind is gebleven, maar ook dat de boom is gespaard gebleven. Op de vroegere foto liggen de dakpannen van het huis wel wat los, maar die

zijn zelfs weer goed komen te liggen."

"Hoe is het vandaag de dag met de boom? De boom heeft nog altijd een goede conditie en vitaliteit, heeft een boomhoogte van ongeveer 13 meter, een doorsnede van 38 centimeter en een omtrek van ruim 120 centimeter. De boom is momenteel onderdeel geworden van een bomenbestand dat bestaat uit ongeveer 100 duizend straat-, laan- en parkbomen. Deze bomen worden sinds vijf jaar beheerd via een geautomatiseerd boombeheersysteem. De boom heeft hierin een uniek nummer gekregen en wordt frequent een tot drie keer per jaar VTA geïnspecteerd. Vanuit deze inspecties bepalen we of we een beheersactie moeten uitzetten. Daarnaast wordt in dit programma een logboek per boom bijgehouden waarin alle boomgegevens staan en dus gemuteerd en ge-update kunnen worden. Zo weten we exact alle actuele gegevens van een boom en kunnen we van daaruit beeldbestekken op de markt brengen om ervoor te zorgen dat de bomen aan

Fraxinus angustifolia 'wollastonii', Holfstraat te Tilburg, anno 2008

de zorgplicht en kwaliteitseisen blijven voldoen. Dit systeem is prachtig en werkt super, maar is wel afhankelijk van het budget dat de politiek voor het bomenbestand wenst vrij te maken. Dat is nu juist in deze tijd een problematiek waar boombeheerders mee stoeien.”

“In het verleden is er te weinig nagedacht over op welke groeiplaats een bepaalde boom is weggezet. De boom in kwestie staat echter op een gunstige plek, voldoende ver van bebouwing af, op een brede stoep en beschermd door wat paaltjes, waarin hij voldoende ruimte heeft om zowel ondergronds als ook bovengronds te kunnen uitgroeien tot zijn natuurlijke habitus. De boom heeft hierbij wel een aanzienlijk takvrije stam gekregen, omdat takken in de weg hingen voor het verkeer en ook de bebouwing niet mochten raken. De boom heeft inmiddels een nieuw stoepje rondom gekregen, maar heeft hier géén nadelige gevolgen van ondervonden in de vorm van wortelkap. Laat ons hopen dat dit nog lang zo blijft en dat ik persoonlijk net zo goed beschermd mag worden als de boom. Dan worden wij allebei misschien zelfs wel monumentaal!”

OPROEP

Ook een leuke foto voor deze rubriek?

Stuur deze naar Karlijn@nwst.nl!

Léon van Haaren, Uitvoeringscoördinator boomverzorging van de gemeente Tilburg